

Konsten att ratta snilleblixten rätt

Per Frankelius kör fortfarande med Grällen från 1947 hemma på Hollstad gård. Men den första traktorn han fick köra som pojke var antingen David Brown 990 eller Bolinder Munktell Terrier när han vältade de nysådda fälten.

FOTO: PRIVAT

En humla gör ingen sommar. Och en enstaka uppfinning gör inte en innovation. Per Frankelius forskar om innovationsprocesser, det vill säga om vad det är som gör att vissa upptäckter blir innovationer medan andra försvinner i glömska.

TEXT MARCUS FRENEMARK

Det är svårt att tänka sig en traktor utan trepunktslyft. Men känner du till historien om hur den kom till och varför den blev ett så avgörande tekniksprång att den i dag finns på alla traktorer? På nästa uppslag berättar Per Frankelius historien om trepunktslyften och Lantmannen ska presentera fler artiklar av hans penna i framtiden. Per Frankelius är bondpojken från

Östergötland, som blev innovationsforskare och numera är docent vid Linköpings universitet. Hans akademiska meritförteckning är lång och nästan hela tiden har hans intresse cirkulerat kring innovationer. Dagligdags tänker vi att innovation är detsamma som en uppfinning eller en snilleblix som forskaren får i sitt laboratorium. Så enkelt är det inte.

– Innovation är något radikalt nytt som vinner insteg på marknaden och i samhället. Tekniska innovationer kan ha sin grund i uppfinningar, men för att de ska bli innovationer måste de få spridning och användas, säger Per Frankelius.

NYCKELORDET ÄR INSTEG. Det är inte självklart att en ny produkt vinner insteg bara för att den är ny. Här handlar det om marknadsföring, kundförståelse och omvärldskunskap inte bara om att göra en uppfinning. Därför tycker Per Frankelius ofta att det ljunder falskt när det utan förbehåll höjs rop på mera forskning. Men när en uppfinning hamnar i rätt miljö och när marknaden i rätt tid då kan det bli en verklig innovation. Som med Harry Fergusons trepunktslyft. Per Frankelius föräldrahem Holl-

stad gård finns kvar i familjen, hans mamma driver den fortfarande. Det är en spannmålgård på 35 hektar med lite skog, dessutom hyr man ut hästboxar. Per tar själv aktiv del i driften så ofta han hinner.

– Det räcker för att jag ska bli inspirerad att fundera över lantbrukets innovationer, säger Per Frankelius.

SPANNMÅLSHANTERINGEN har följt honom sedan barnsben och in i forskargärningen. Hans doktorsavhandling handlar om hur ett bryggeri, som ju förädlar spannmål, genom åren omvandlas till ett av världens första DNA-teknikföretag. Det är historien om Kabi som blev Pharmacia.

Spannmålshanteringen av i dag är möjlig tack vare en rad innovationer. I kommande nummer av Lantman-

nen ska vi kasta ljus över tippvagnens historia. Elevatorn är en annan pusselbit som gjorde det möjligt att hantera spannmål och andra material i lös form.

– **ALLA BEHÖVER LÄRA** sig mer om innovationer och vilken betydelse de har i människans historia. Jag hoppas att de här resonemangen kan stimulera till diskussion om hur man ska förhålla sig till produktnyheter som presenteras, säger Per Frankelius.

Konkurrensen kommer att öka inom alla områden i framtiden och då gäller det att huvudet kallt när resurser fördelas till forskning och utveckling.

– Att satsa miljar-

” Tekniska innovationer kan ha sin grund i uppfinningar, men för att de ska bli innovationer måste de få spridning och användas.

* Per Frankelius

- ▶ **Ekonomie doktor och docent** vid Linköpings universitet. Doktorsavhandlingen handlade om hur Kabi blev till Pharmacia.
- ▶ Per Frankelius **forskning** kretsar kring innovation, omvärldsanalys, marknadsföring och kopplingen mellan ekonomi och natur. I dag forskar han bland annat om grön teknik och hur miljöteknikföretag kan stärka sin export.
- ▶ Per Frankelius har publicerat **390 böcker och artiklar** samt varit huvudsekreterare i utredningen "Innovationsprocesser".

der på produktutveckling om man inte förstätt kunden eller marknaden är bortkastade pengar, säger Per Frankelius.

I LANTBRUKETS VÄRLD finns det ofta en nära kontakt mellan innovatören/säljaren och kunden. Det är ju inte heller ovanligt att ett företag som tillverkar lantbruksmaskiner har uppstått i en gårdsverkstad där bonden bygger det första redskapet till sig själv och det andra till grannen. Väderstad är ett närliggande exempel när man pratar med en östgöte.

– Det är naturligtvis mycket lättare att vinna insteg när kunden nästan är en del av produktutvecklingen, säger Per Frankelius.

NYTT
i Lantmannen

Historia Läs Per Frankelius artikel om trepunktslyftet på nästa uppslag